

Příběh skla ukrytého v příborníku

Vánoční svátky a oslavy nového roku jsou příležitostmi, kdy hospodyňky otevírají prosklené části příborníků a kdy vystavené luxusní sklo na pár chvil ožívá v rukách shromážděné společnosti. Svě místo na prostřeném stole získávají jídelní soupravy po rodičích či prarodičích, které tak přispívají k prohloubení rodinných tradic a podněcují ke vzpomínkám.

muzejní kukátko

Tu a tam (zpravidla vinou těch nejmladších členů rodiny) některé kusy ze servisů po babičkách vezmou za své. A pokud bylo jejich místo v servise nezastupitelné, zmizí ze svátečního stolu i hmatatelná vzpomínka na oslavy v domácnostech předchozích generací. Ovšem mnohdy se v našich příbornících nacházejí kusy, jejichž obliba byla natolik velká, že byly vyráběny dlouhá desetiletí.

Mnohdy se v našich příbornících nacházejí kusy, jejichž obliba byla natolik velká, že byly vyráběny dlouhá desetiletí.

K takovým patří i skleněný dezertní servis, který firma S. Reich & Co pod obchodním názvem „Diamant“ vyráběla ve sklárnách ve Velkých Karlovicích – Leskovém od roku 1913. Soubor obsahoval tři velikosti talířků a misek, dva typy etážových nástavců na stůl (na cukroví a květiny), nádobu na led pro chlazené nápoje, šálky, dózy na hořčici, máslo či cukřenky, lis na citrón či talí-

řek pod svíčku. Vyráběl se také z růžového a tyrkysově modrého skla nebo se zlaceným okrajem a v době před první světovou válkou i s barevně malovanými detaily.

V polovině 20. let byla souprava rozšířena například o konvičku na mléko, změnil se tvar cukřenek a slánky, ve tvaru misek na vysoké stopce, byly nabízeny dokonce v pěti velikostních variantách.

Celá kolekce obsahovala asi tři desítky typů skla a ve výrobě (ovšem užší tvarové škále) zůstala i po uzavření karlovické Mariánské huti (1930) a přesunu výroby lisovaného skla do skláren ve Valašském Meziříčí.

Po druhé světové válce byla výroba lisovaného skla postupně omezována a částečně nahrazena automatickou či poloautomatickou linkou.

Ovšem některé typy skla se do výroby vrátily v takřka nezměněné formě v polovině sedmdesátých let minulého století – mezi nimi i pohárky na zmrzlinu ze servisu Diamant. Ve sbírce skla v muzeu ve Valašském Meziříčí je soubor zastoupen několika kusy – a co ve vašem příborníku?

Kamila Valoušková, historik umění, Muzeum regionu Valašsko

DEZERTNÍ SERVIS DIAMANT. Zleva malovaný šálek a mísa na cukroví (výrobce S. Reich&Co, Mariánská huť, Velké Karlovice) vyráběné od roku 1913, vpravo mísa na zmrzlinu vyráběná ve sklárnách ve Valašském Meziříčí podle starých předloh od roku 1975.

Foto: sbírka Muzea regionu Valašsko, Valašské Meziříčí